

DE TERMINOLOGIE BETREFFENDE OCCLUSIE EN KAAKRELATIE

Onder bovenstaande titel wijdde collega A. A. D. Derksen, als hoofd van de afdeling Gnathologie van het Tandheelkundig Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht, in het januari-nummer 1967 (N.T.v.T. 74: 1, 16-22) een beschouwing aan de relatie tussen onderkaak en schedel en die van de tandrijen ten opzichte van elkaar.

In een poging met betrekking tot de begrippen occlusie en relatie – begrippen waarover verschil van inzicht mogelijk is en zelfs, ook internationaal, begripsverwarring heerst – de verschillende meningen te coördineren, werden in genoemd artikel een aantal benamingen met de bijbehorende definities opgesteld en uiteengezet. Daarbij speelden ook didactische motieven een rol.

Het was, gezien het onderwerp, te verwachten dat reacties op deze beschouwing niet zouden uitblijven. In een drietal volgende afleveringen van dezelfde jaargang (N.T.v.T. 74: 3, 184-187; 4, 293-301; 5, 388-392) was de Redactie in de gelegenheid tegenwerpingen van de zijde der Groningse en Amsterdamse universiteiten te publiceren, waarmee een gedachtenwisseling op gang was gekomen, die mondeling werd voortgezet.

Sprak de Redactie destijds reeds de hoop uit het resultaat van deze uitwisseling van gedachten aan haar lezers te kunnen voorleggen, thans is zij daartoe in de gelegenheid, dank zij een gezamenlijke publikatie uit vier tandheelkundige opleidingen in den lande.

In de aflevering van mei 1967, pag. 392 van dit Tijdschrift werd mededeling gedaan van het voornemen een bijeenkomst te beleggen van vertegenwoordigers van de Universiteit van Amsterdam, de Rijksuniversiteiten te Groningen en Utrecht en de Katholieke Universiteit te Nijmegen, met het doel tot een landelijke overeenstemming te komen ten aanzien van de terminologie betreffende occlusie en relatie.

Deze vergadering heeft op 22 maart j.l. in Groningen plaatsgevonden.

Hierbij waren aanwezig:

voor Amsterdam: Prof. Dr. F. J. Tempel,
G. L. J. M. Honée,
S. K. Thoden van Velzen,
voor Groningen: Prof. J. G. de Boer,
Prof. K. G. Bijlstra,
Prof. J. G. van der Ven,
M. F. van Grunsven,

voor Nijmegen: Prof. J. O. F. C. von Jessen,
H. A. de Koomen,
voor Utrecht: Prof. G. E. Flögel,
A. A. D. Derksen,
J. van der Ende,
S. Mulder,
Sj. Wiemans.

In deze bijeenkomst werd op een enkel punt na (centrale relatie) overeenstemming bereikt.

Hieronder volgen de verschillende bij die gelegenheid opgestelde definities.

Rustpositie

Definitie:

Onder de rustpositie van de onderkaak verstaat men de relatie van de mandibula ten opzichte van de schedel waarvan het Frankforter vlak horizontaal verloopt, wanneer de tot het kauwstelsel behorende musculatuur ontspannen is.

Relatie heeft uitsluitend betrekking op de stand van de mandibula ten opzichte van de schedel en wel in het bijzonder op de posities van de capita mandibulae ten opzichte van het temporale deel van het gewricht.

Centrale relatie

Definitie:

Onder centrale relatie verstaat men de relatie van de mandibula ten opzichte van de schedel waarvan het Frankforter vlak horizontaal verloopt, waarbij de capita mandibulae zich in hun ongedwongen, meest dorsale stand in de fossae articulares bevinden.

Volgens sommigen dient aan deze definitie te worden toegevoegd: „bij de juiste verticale dimensie”.

Oclusie

Definitie:

Onder oclusie verstaat men elk statisch contact tussen één of meer

gebitselementen van de onderkaak en één of meer gebitselementen van de bovenkaak.

Maximale occlusie

Definitie:

Onder de maximale occlusie verstaat men de occlusie waarbij tussen de gebitselementen van onder- en bovenkaak het grootste aantal contacten aanwezig is.

Centrale occlusie

Definitie:

Onder de centrale occlusie verstaat men de occlusie waarbij de mandibula zich in centrale relatie bevindt.

Centrale maximale occlusie

Definitie:

Onder de centrale maximale occlusie verstaat men de maximale occlusie waarbij de mandibula zich in centrale relatie bevindt.

Wanneer de maximale occlusie zich niet in centrale relatie bevindt, wordt de richting waarin de onderkaak is verplaatst om in de maximale occlusie te geraken, in de benaming tot uitdrukking gebracht.

1. De onderkaak is naar voren verplaatst;
maximale occlusie en relatie zijn: *procentraal*
2. De onderkaak is naar achteren verplaatst;
maximale occlusie en relatie zijn: *retrocentraal*
3. De onderkaak is naar links of naar rechts
verplaatst;
maximale occlusie en relatie zijn: *links of rechts
laterocentraal*

Wanneer de opvatting wordt onderschreven, dat aan de definitie van het begrip centrale relatie dient te worden toegevoegd „bij de juiste verticale dimensie”, wordt het aantal mogelijkheden van maximale occlusie buiten *de* centrale relatie met 2 uitgebreid.

4. Het ondergebit maakt te vroeg contact met het bovengebit;
maximale occlusie en relatie zijn: *infra- of caudocentraal*
5. Het ondergebit maakt te laat contact met het bovengebit;
maximale occlusie en relatie zijn: *supra- of craniocentraal*

Deze opvatting impliceert, dat in de gevallen 4 en 5 geen centrale relatie bestaat.

Tenslotte werd het begrip articulatie als volgt gedefinieerd.

Articulatie

Definitie:

Onder articulatie verstaat men het glijdende contact tussen één of meer gebitselementen van de onderkaak en één of meer gebitselementen van de bovenkaak.

Samenvatting:

In een gezamenlijk overleg tussen vertegenwoordigers van de tandheelkundige opleidingen in Nederland werden definities opgesteld met betrekking tot de begrippen occlusie en relatie, ten einde zinvolle eenheid te brengen in de nomenclatuur. De opgestelde definities worden vermeld.

Summary:

Representatives of the dental schools in the Netherlands agreed on some definitions concerning the terms occlusion and relation in order to obtain a sensible uniformity of nomenclature. These definitions are mentioned.

Afd. Gnathologie, R.U. Utrecht,
Jutfaseweg 7.